

Avrasya Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi

Dergi Web sayfası: <http://dergipark.gov.tr/ader>

ISSN 2651 - 5067

TEKE KIZI TATYANA ROMANINDA “YA” BAĞLACININ KULLANIMI

USİNG OF “YA” TEKE KIZI TATYANA NOVEL

Önder SEZER*

*Dr. Öğr. Üyesi, Uşak Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi, Çağdaş
Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Bölümü, onder.sezer@usak.edu.tr

Eyüp Alper DURMUŞ**

**Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Öğrencisi

Referans: Sezer, Ö., Durmuş, E. A., (2019). Teke Kızı Tatyana Romanında Ya Bağlacının Kullanımı. *Avrasya Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 59-67.

Gönderilme Tarihi: 03.10.2019

Kabul Tarihi : 26.12.2019

Özet: Çalışmamızda Teke Kızı Tatyana romanında bulunan “ya” bağlacının bağlamsal anlamları ve dilbilgisel tasnifi yapılmıştır. Bu tasnif sırasında fişleme yöntemi kullanılmış, “ya” bağlacının nereleri bağladığı tespit edilmiştir. Eserde 99 tane “ya” bağlacı tespit edilmiştir. Bunların büyük kısmı “veya” anlamındaki “ya” bağlacını oluştururken Türkiye Türkçesinde bulunmayan yapılar da belirtilmiştir.

“Ya” bağlacı Türkçede sıklıkla kullanılan bir bağlaçtır. Tek başına kullanılmasının yanı sıra “ya... ya...”, “ya da”, “ya... ya da..”, “veya”, “veyahut” gibi şekillerde ve ayrıca “olur ya”, “öyle ya”, “var ya” gibi yapılarda da kullanıldığı görülmektedir.

Çalışmamızda “ya” bağlacı biçimsel, söz dizimsel ve bağlamsal özellikleri incelenmeye çalışılmıştır.

“Ya” bağlacının söz dizimsel işlevleri (kelime, kelime grubu, cümleleri bağlama vb.), ayrıca, bağlamsal olarak bildirdiği anlamlar (seçenek, anımsatma, olasılık, soru sorma vb.) tespit edilmiştir. Bunlardan yola çıkılarak, yazarın üslubuna ilişkin veriler de, inceleyiciler için dikkatlere sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Türkmen Türkçesi, Ata Atacanov, bağlaç, Teke Kızı Tatyana, ya

---

Abstract: In our study, the semantic and structural classification of “ya” conjunction in Teke Kızı Tatyana novel have been done. During this classification, plug-in method was used and it was determined where the “ya” conjunction is used. 99 “ya” conjunctions were identified in the research. The majority of these “veya” meaning as “ya” also indicated which has not been Turkish Language.

The “ya” conjunction is frequently used in Turkish language. In addition to being used alone, it may be in the form of either “ya... ya...”, “yada”, ya... ya da”, “veya”, and such as “veyahut” also used in such structural forms. In our study, “ya” conjunction was tried to be examined both formally and functionally.

The syntactic functions of conjunction “ya” (words, phrases, linking sentences, etc.), also contextually meaning (option, remainder, probability, asking questions, etc.) were determined. Based on these, the data regarding to the author’s style has been presented to the attention of the reviewers.

Keywords: Turkmen Turkish, Ata Atacanov, conjunction, Teke Kızı Tatyana, ya

---

1. Giriş

Ata Atacanov’un hayatı

Ata Atacanov 20. asır Türkmen edebiyatının önemli temsilcilerindedir. 1922 yılında Türkmenistan’ın Merv şehrinde dünyaya gelmiştir. Babası Hacı Atacanov Rusya’da tahsil gören ilk Türkmenler arasındadır. Babasının da eğitimci olması hasebiyle Atacanov, köy okulunu bitirdikten sonra Özbekistan’ın Taşkent kentinde pedagoji lisesini bitirmiştir. Liseden sonra Şair Yüksek Okulunu tamamlamıştır. Aşkabat’a döndükten sonra eğitim enstitüsüne devam etmiştir. Ayrıca Moskova’da da iki yıllık Yukarı Edebiyat Kursunu bitirmiştir.

1941 yılında gazeteciliğe başlamadan önce kısa bir süre öğretmenlik yapmıştır. Sovyet Türkmenistan’ı gazetesinde başlayan edebiyat serüveni, Türkmenistan Yazarlar Birliği ve Türkmenistan Kitapseverler Cemiyetindeki önemli görevleri ile devam etmiştir. Atacanov’un yazdıkları, Sovyet Edebiyatı, Pioner, Oktyabr, Smena, Ogonyok gibi dergilerde ve Edebiyat ve Sunğat, Sovyet Türkmenistanı, Yaaş Kommunist gibi gazetelerde yayımlanmıştır.

Atacanov’un şiirlerinin gücü oldukça yüksektir. İlki “Alma Yene Gülleyaar” olmak üzere 17 tane şiir kitabı vardır. Atacanov’un şiirleri Rusça, İngilizce, İspanyolca, Bulgarca ve

Lehçe'ye tercüme edilmiştir. Deneme, hikâye, dram türlerinde de eserler veren Atacanov, Çakmak, Öz Tanışlarım ve Teke Kızı Tatyana adlı üç tane romanı bulunmaktadır. Ayrıca Atacanov Sovyet, Kazak, Türk, Azerbaycan edebiyatlarından aktarmalar da yapmıştır. Düz yazı türünde eserler vermiş olsa da kendisi bir şairdir (Yeşilçiçek, ve Sakallı, 2013: 82).

Teke Kızı Tatyana romanı

Teke Kızı Tatyana romanı 1987 yılında yayımlanmıştır. Eser 528 sayfadır ve bir ciltten oluşmaktadır. M. Kara, Atacanov'un Şiirleri adlı eserinde yazarın eserlerinden bahsederken bu romanından bahsetmemiştir (Kara, 1997)

Roman Göktepe Kalesi Savaşı sırasında ailesinden kopan ve bir subay tarafından yetimhaneye bırakılan Tatyana'nın hayatını anlatmaktadır. Tatyana subayın onu bulup yetimhaneye götürdüğü günü hayal meyal hatırlamaktadır. Yazar tarafından Tatyana'nın gözünde canlandırılan savaş sahneleri ile Göktepe Kalesi Savaşı başarılı bir şekilde işlenmiştir. Tatyana, İlimler Akademisinde iyi bir eğitim almış ve iyi bir eğitimci olmuştur. Yıllar sonra öz vatanına dönmüş, oradaki soydaşlarının eğitimi, refahı için çalışmalar yapmaya başlamıştır. Fransızca eğitim almasından dolayı okuduğu bir Fransızca türkü yüzünden iftarlara uğramış ve çeşitli sıkıntılar yaşamıştır.

Türkmen Türkçesinde bağlaçlar

Türkmen Türkçesi Batı grubu Türk lehçelerinin doğu kolunu teşkil eder. Batı grubu Türk lehçeleri içinde yer almasına karşın Kuzey ve Doğu grubu Türk lehçelerine coğrafi olarak yakın olduğu için bu lehçelerin de karakteristik bazı özelliklerini taşır. Örneğin; Oğuz grubu lehçelerinin bir özelliği olan b->v- değişikliği Türkmen Türkçesinde görülmez. Kelime başı b ünsüzünün diğer Kuzey ve Doğu grubu lehçeleri gibi korunduğu görülmektedir. Ayrıca Batı Türkçesinde kullanılan ol- fiili Türkmen Türkçesinde Kuzey ve Doğu Türkçesinde görüldüğü gibi bol- şeklinde kullanılmaktadır. Türkmen Türkçesi kelime kökündeki asli uzun ünlüleri korumuştur. Bunlar yazıda gösterilmemektedir.

1990 yılında Türkmenistan'ın devlet dili olarak kabul edilen Türkmen Türkçesi dokuz ünlü ve yirmi bir ünsüz olmak üzere otuz harften oluşmaktadır. Türkiye Türkçesinden farklı olarak "ä" ünlüsü ve "ň" ünsüzü bulunmaktadır (Kara, 1997: 2).

Annanurov, kelimelerin iki şekilde bağlanabileceğinden söz eder. Bunlar deñdeş bağlantışık¹ ve eyerceñli bağlantışıktır (Annanurov, 1962: 32). Eyerceñli bağlantışık, bağlaçlar konusunun dışında tutulmalıdır. Deñdeş bağlantışıkta ise birbirine bir bağı olmayan ve eşitlik ilişkisi bulunan öğeler birbirine bağlanır: köynek hem şinel gibi...

Türkmen Türkçesinde "ve" bağlacı çok görülen bir bağlaç değildir. Teke Kızı Tatyana üzerine yaptığımız çalışmada hiç rastlamadık. Asım Çağrı Şenol çalışmasında "ve"

¹ Türkmen Türkçesinde bağlaç, "bağlantışık" demektir.

bağlacının “u” şeklinde kullanımından bahsetmiştir (Şenol, 2018: 234). Biz çalışmamızda bu şekilde bir kullanıma da rastlamadık.

“Ve” bağlacı yerine “hem” bağlacının kullanıldığı görülmektedir.

Daglılar batır **hem** mert adamlar.(Atacanov, 1987: 23)

“Hem” bağlacı “ve” bağlacı görevinde kullanıldığı gibi “hem... hem...” görevinde de kullanılır.

Hem akıllı, **hem** mähirli.(Atacanov 1987: 15)

“Hem” bağlacı kısalarak kelime –em şeklinde eklenmiştir.

Ol kızları oğullarına, ogularını kızlara hemmesinem Natal’ya Vladimirovna gücenleyän yalıdı.

“Bilen” bağlacı hem bağlaç hem edat olarak kullanılır.

Soru ekinin de bağlaç olarak kullanıldığı görülmektedir.

Moskvadan öz yanı bilen gelen denşçigini Çekişlerde gce biri denze gark edenson, kapitan Rodionıñ berdaşlı durkuna hırıdar **boldumu**, hat-sovat bilyänligini **haladımı** ya da oña biri salğı **berdimi**, garaz, sada soldatı özüne denşçik edindi (Atacanov, 1987: 32)

“-dır/-dir” eki Türkmen Türkçesinde bağlaç olarak da kullanılmaktadır. Bu yapı Türkiye Türkçesinde yoktur.

Ahaldır Mara erk eden Nurberdi hanıñ aradaya çıkanına on dört gün diyende... (Atacanov, 1987: 54)

Türkiye Türkçesindeki bağlaç teriminin tanımlamaları, terim tercihleri ve diğer Çağdaş Türk lehçelerindeki adlandırmaları üzerinde durmak yerinde olacaktır.

“Tek başına bir anlamı olmayan, eş görevleri, kelime öbeklerini ya da cümleleri birbirine bağlamaya yarayan kelime türüdür” (Topaloğlu, 2019: 29).

Zeynep Korkmaz, “Kelimleri, kelime gruplarını, cümleleri ve kimi zaman da paragraflar şekil ve anlam bakımından birbirine bağlayan ve yükledikleri işlevler ile, bağlandıkları sözler arasında türlü anlam ilişkileri kuran gramer öğeleridir” şeklinde açıklamıştır. Ayrıca gramer birliklerini birbirine bağlayan, anlam ilişkileri kuran unsurlar olarak niteler (Korkmaz, 2009: 191).

Bağlaçların açıklanmasından ziyade gramerdeki yeri sorunu da vardır. Bu hususta Korkmaz, anlamlı kelimeler ve görevli kelimeler olarak iki grupta incelemiştir. İsim grubu olan; sıfat, zarf, zamiri ve fiilleri anlamlı kelimeler grubuna; edat, bağlaç ve ünlemi ise görevli kelimeler grubunda incelemiştir (Korkmaz, 2000). Banguoğlu kelimeleri anlam bakımından sekiz bölümde incelerken bağlaçları rabıt başlığı altında

göstermiştir (Banguoğlu, 1940: 26). Ergin sözcükleri asıl ve yardımcı kelimeler olarak iki grupta incelemiştir (Ergin, 2004: 660). Nurettin Demir ve Emine Yılmaz kelimelerin tasnifini üç grupta yapmış olup isim soylu, fiil soylu ve diğerleri şeklinde ayırmıştır ve bağlaçları diğerleri kısmına koymuştur (Yılmaz ve Demir, 2006: 200). Kelimelerin tasnifinden ziyade bağlaçların tasnif içerisindeki yeri konusunda bir birliklilik yoktur.

Bağlaçların adlandırılmasında genel kullanım “bağlaç” şeklindedir. Çağdaş Türk Lehçelerinde bağlacın karşılığı; Azerbaycan Türkçesinde bağlayıcı, Türkmen Türkçesinde soyuz-baglayıcı, Gagavuz Türkçesinde baalayıcı, Özbek Türkçesinde baglavcı, Tatar Türkçesinde terkagec, Başkurt Türkçesinde terkawes, Ku muk Türkçesinde baylawuç, Karaçay-Malkar Türkçesinde baylaw-baylam, Nogay Türkçesinde tirkewiş, Kazak Türkçesinde şılaw-jalgavlık, Kırgız Türkçesinde baylamta, Altay Türkçesinde kolbaacı, Hakas Türkçesinde palgandı, Tuva Türkçesinde evilel, Şor Türkçesinde soyuzpaglaş şeklindedir (Naskali, 1997: 20).

“Ya” bağlacı

“Ya” bağlacı Türkçede sıklıkla kullanılan bir bağlaçtır. Tek başına kullanılmasının yanı sıra “ya... ya...”, “ya da”, “ya... ya da..”, “veya”, “veyahut” gibi şekillerde ve ayrıca “olur ya”, “öyle ya”, “var ya” gibi kalıpsal yapılarda da kullanıldığı görülmektedir. Bu Türkmen Türkçesi için de aynıdır.

Çalışmamızda Ata Atacanov’un Teke Kızı Tatyana romanında bulunan “ya” bağlaçlarının biçimsel ve anlamsal yapısı incelendi. “Ya” bağlacı incelediğimiz eserde 99 defa kullanılmıştır. “Ya” bağlacının isimleri, fiilleri, cümleleri, yer adlarını, zıt veya eş anlamlı kelimeleri, fiilimsileri birbirine bağladıkları incelenmiştir. Anlamsal açıdan ise Hasene Karaşin’in (2008) Türkiye Türkçesi için yapmış olduğu çalışmadaki tasnifi kullanılmıştır.

“Ya” bağlacının “veya” anlamındaki kullanımı en sık rastlanan yapıdır. Eserde 60 defa görülmüştür. Bu yapının 50 tanesinde isimlerin bağlandığı görülmüştür. Bunun dışında; fiilimsi grupları içinde çokluk sırasına göre sıfat-fiil, isim-fiil ve zarf-fiilin bağlandığı durumlara rastlanmıştır. Bunun dışında yer adlarının da bu şekilde bağlandığı tespit edilmiştir.

Bayramcılık ya dınc günleri Adelinanın oğlanları öye üşüryändigini Tat’yana onat bilyär (Atacanov 1987: 11). Örneğinde iki ismi bağlamaktadır.

Tatyana ya ımıklı başlar, ya bütünley taşlar (Atacanov 1987: 347). Örneğinde iki cümleyi birbirine bağlamaktadır.

Yöne çaganın gorpa geçmagına ya guma sinip gitmegine-de yol beresi gelmedi (Atacanov 1987: 36). Bu örnekte iki fiilimsi grubunu birbirine bağlamıştır.

Ärlerini mertligini ya namartlığını öz gözleri bilen görsünler... (Atacanov 1987: 63) zıt anlamlı iki kelimeyi birbirine bağlama görevini üstlenmiştir.

İki ismi veya iki fiili bağlama görevinde soru ekini her iki isme veya her iki fiile koyar.

Men nâ Solomonmı **ya** Tsitseronmı? (Atacanov 1987: 85)

Kinaya bilen aydyarmı **ya** garaçınmı (Atacanov 1987: 95). Bu kullanım Türkiye Türkçesinde yoktur. Cümlelerin Türkiye Türkçesi karşılığı “Kinaye ile mi söylüyor yoksa gerçek mi ?” şeklindedir.

Yukarıda açıklaması yapılan kullanımda soru eki her iki isme veya fiile getirilmiştir. Aşağıdaki örnekte soru eki sadece ilk unsurdadır.

Pullumı **ya** mugt? (Atacanov 1987: 333)

“Ya... ya...” Türkmen Türkçesinde pek rastlanan bir yapı değildir. Çalışmada 3 tane tespit edilebilen ve isimleri, cümleleri bağladığı görülen bu yapı seçenek sunma anlamındadır. Türkiye Türkçesinden farklı olarak virgül ile ayrılır.

Günden diyen yalam **ya irden, ya ağşamaralar** iç gışgırığç yağış yagyar (Atacanov 1987: 99).

Ya men, ya olar, Tanya! İkiden birini sayla! (Atacanov 1987: 144)

Tatyana ya imıklı başlar, ya bütünley taşlar (Atacanov 1987: 347)

İsim tamlamalarında iki tamlanan unsurunun arasında görülmektedir:

Dişe tabağın gırasına degen **çemçäniñ ya çarşagın şakırdısı** eşidildi (Atacanov 1987: 188).

İncelediğimiz eserde “ya” bağlacının cümle başında görüldüğü durumlar vardır. Bunlardan yalnızca üç tanesi seçenek bildirme anlamında kullanılmıştır:

Belki, şähere seyle çıkarış? **Ya** teatra gideris? (Atacanov 1987: 140).

Çınmıka şol? **Ya** oyun edip aydyamıka? (Atacanov 1987: 153).

Dişe dok yaşayanlığımız üçinmi? İş başaryanlığımız üçinmi? **Ya** hudayın bize beren rısgalı üçinmi? (Atacanov 1987: 163).

Artıkda mekdep açmaga onun oblast naçalnıgından ıgtıyar alanlığını ya almanlığını bilyän yok (Atacanov 1987: 340).

Onuñ ikimizden (bu sözi Tatyana ayratın basım bilen nıgtadı) akıllıdığını ya akıllı daldığını bilcek däl (Atacanov 1987: 140).

İkbalımdan razı bolmaga ya bolmazlığa meniñ nâ hakım bar, mähirli barın? (Atacanov 1987: 48).

Yukardaki örnek, eserde üç defa rastlanılan fakat Türkiye Türkçesinde kullanılmayan bir yapıdır. Türkiye Türkçesinde –Ip/ -Ipmadığı yapısı yerine Türkmen Türkçesinde “isim ya ismin olumsuz formu” şeklinde kullanımı oldukça yaygındır. Yukarıdaki son örnek “Hayatımdan memnum olup olmamaya benim ne hakkım var, tatlı Barın?” şeklinde aktarmak yapının anlaşılmasına yardımcı olacaktır.

Çalışmamızın bu kısmına kadar isim, fiil, fiilimsi vb. birbirine bağlayan “ya” bağlaçlarının cümle içinde kullanıldığı tespit edilmiştir. Aşağıda incelediğimiz bağlaçlar ise cümle başında kullanılan “ya” bağlaçlarıdır. Bu bağlaçların hangi unsurları bağladığından çok, hangi anlamda kullanıldıkları önem kazanmıştır. Burada ise Karaşin’in yapmış olduğu tasniften yararlanılmıştır.

Tanya can, garrıca dayını ogşasın gelenokmı? **Ya** men indi modadan düşdümdi? (Atacanov 1987: 20). Cümlesinde soru sorma işlevi vardır.

Cadıgöylik bilmenmi? **Ya** saz bilenmi, Gönübek? (Atacanov 1987: 62). Cümlesinde seçenek işlevi vardır.

Nämäni gaygı edyän? **Ya** bu günem ekzamenden gorkyamın? (Atacanov 1987: 73). Cümlesinde “yoksa” anlamı vardır. Bu da olasılık işlevinde değerlendirilir.

Hanı, siz yañı-tanşaycaktım-diydiñiz-le? **Ya** eyyäm hıyalıñızdan dänäydiñizmi? (Atacanov 1987: 92). Cümlesinde anımsatma işlevi vardır.

İncelediğimiz eserde bir tane “ya bile... ya bile...” yapısı mevcuttur. Bu yapıyı Türkçeye “ya beraber... ya beraber...” şeklinde aktarmak mümkündür.

Ya bile saz çalyar, **ya bile** aydım aydalı diyyär.(Atacanov 1987: 17).

Sonuç ve Değerlendirme

İncelediğimiz eserde “ya” bağlacı 99 defa kullanılmıştır. Bunlardan 60 tanesi “veya” anlamındaki bağlaçlardır. Bu yapının dağılımına bakıldığında isimlerin bağladığı bağlaç yapısı 25, cümlelerin bağlandığı 15, sıfat-fiillerin 7, isim-fiillerin 6, zarf-fiillerin 3, yer adlarının ise 4 şeklindedir. Öte yandan sadece 3 defa kullanılan “ya.. ya..” yapısı ise isim ve cümleleri birbirine bağlamıştır. Türkiye Türkçesinde rastlanmayan “ya bile.. ya bile..” yapısı bir defa kullanılmıştır. “Ya bile... ya bile...”, isim ya ismin olumsuzu şeklindeki yapı, soru eki almış isim veya fiillerin bulunduğu yapılar Türkiye Türkçesinde rastlanan yapılar değildir.

“Ya” bağlacı bir çok farklı yapıyı –isim, fiil, fiilimsi vb. bağlama görevinde kullanılmaktadır. Bunlar cümle içerisinde yapılan bağlamalardır. “Ya” bağlacı cümle başına getirildiğinde ise anlama odaklanmak gerekmektedir. İncelediğimiz eserde cümle başı “ya” bağlacından 15 tane bulunmaktadır. Bulunan bu yapılar; seçenek, anımsatma, olasılık, soru sorma işlevleri olarak belirtilmiştir. Fakat bu sonuçlarımızın Türkmen Türkçesi için değil roman ve dolayısıyla Ata Atacanov’un üslubu olabileceği

unutulmamalı. Benzer başka çalışmalardan sonra Türkmen Türkçesi için bir genelleme yapılabilir.

Kaynakça

- Annanurov, A. (1962). Grammatika. Aşkabat: Türkmen Dövlət Okuv-Pedagogik Neşriyatı.
- Atacanov, A. (1987). Teke Gızı Tatyana. Aşkabat: Türkmenistan Neşriyatı.
- Banguoğlu, T. (1940). Anahtarlarıile Türk Grameri. İstanbul: Boğaziçi Yayınları.
- Banguoğlu, T. (2011). Türkçenin Grameri. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Berdi Sariyev, N. G. (1998). Türkmencenin Grameri. Ankara: Türk dünyası Gençlerinin Mahtumkulu Yayın Birliği.
- Ediskun, H. (2017). Yeni Türk Dilbilgisi. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Ergin, M. (2004). Türk Dil Bilgisi. İstanbul: Bayrak Basım Yayın Tanıtım.
- Gencan, T. N. (1979). Dilbilgisi. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Gülensoy, T. (2000). Türkçe El Kitabı. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Hengirmen, M. (1998). Türkçe Dilbilgisi. Ankara: Engin Yayınevi.
- Kara, M. (1997). Ata Atacanov'un Şiirleri (Cilt 1). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Karaağaç, G. (2009). Türkçenin Söz Dizimi. İstanbul: Kesit Yayınları.
- Karahan, L. (2016). Türkçede Söz Dizimi. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Karaşin, H. (2008). "Bağlaç Görevinde Kullanılan "Ya"nın Anlamsal İşlevleri". Bursa: Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi, s. 14, 216.
- Korkmaz, Z. (2000). "Türkçede Edat Konusu ve Gramerlerimizde Bu Konu İle İlgili Sınıflandırma Sorunu" Hasan Eren Armağanı. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Korkmaz, Z. (2009). Türkiye Türkçesi Grameri Şekil Bilgisi. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Naskali, E. G. (1997). Türk Dünyası Gramer Terimleri Kılavuzu. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Şenol, A. Ç. (2018). Türkiye Türkçesi ve Türkmen Türkçesinin Karşılaştırmalı Söz Dizimi, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Topaloğlu, A. (2019). Karşılaştırmalı Gramer Terimleri Sözlüğü. İstanbul: Dergah Yayınları.
- Yeşilçiçek, V.ve Sakallı, E. (2013). "Türkmen Şair Ata Atacanov'un Şiirlerinde Tahkiye". Konya: Türkiyat Araştırmaları Dergisi, S 34, 82.
- Yılmaz, N. D. (2006). Türk Dili El Kitabı. Ankara: Grafiker Yayınları.